

PLAN och RIKTLINJER

samt

Hingst och Storeglemente

för Föreningen Nordsvenska Hästens verksamhet som avelsorganisation för Nordsvenska Brukshästar.

Antagna av Föreningen Nordsvenska Hästen (FNH) 2010-11-24 med Statens Jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2010:61) om hästdjur som används till avel och om identifiering av hästdjur och (SJVFS 2009:28) om djurskyddskrav vid avelsarbete som grund.

FNH är moderförening för all avel med Nordsvenska Brukshästar.

INNEHÅLL

1 Organisation

Ekonomiska resurser

Styrelse

Kansli

Registratur

Stamboksförare

Effektivitet

Avelsvärderingsnämnder för hingstar

Avelsvärderingsnämnder för ston

Domare

Veterinärmedicinskt råd

Genetiskt råd

Besvärsnämnd

2 Tillämpning av Förvaltningslagen och Personuppgiftslagen

3 Ickediskriminering och Offentlighet

4 Rasbeskrivning

5 Avelsmål

Antal Avelsdjur

6 Krav för att hingst skall få användas i avel

7 Språngrullehantering

8 Beslut om stamboksföring och registrering

9 Identitet

10 Härstamning

11 Registrering/Införande i Grundstambok

Ansvarig registrator

Krav för införande i Grundstambok

Grundstambok avd I

Grundstambok avd II

Bilaga till Grundstambok

Kontroll av registrering/grundstamboksföring

12 Riksstambok

Krav för införande i Riksstambok

Riksstambokens indelning

Avelsvärderingens utnyttjande i samband med riksstamboksföringen

13 Principer för byte av avdelning i Riksstambok

14 Riksstamboksföring av häst med ofullständig härstamning

FNH:s Reglemente för Nordsvenska hingstar i avel

15 Allmänt

16 Syftet med Avelsvärdering av hingstar

17 Avelsvärdering av hingstar

Krav för avelsvärdering

Individprövning
Identitet
Härstamning
Exteriör
Prestationer
Bruksprov
Körprov
Hälsotillstånd
Dopingregler
Avkommeprövning
Metoder för fastställande av avelsvärde
Avelsvärderingsnämndens beslut
Avelsvärderingsbevis
18 Avelsvärderingsnämnd
Sammansättning
Arbetsuppgifter
19 Avelsvärderingstillfällen
Ordinarie avelsvärdering
Besiktning i samband med sommarpremiering
20 Särskilt om fruktsamhetskontroll
21 Redovisning av resultat
22 Dispens från gällande regler
23 Överklagan av avelsvärderingsresultat
24 Ansvar för lämnade uppgifter
25 Underrättelse om beslut
26 Jäv
27 Hingstägares skyldigheter och rättigheter
28 Defektlista
29 Regler gällande hingstar av Nordsvensk Brukshäst

FNH:s Storelemente

30 Allmänt
31 Syfte med avelsvärdering och bedömningar
32 Bedömning av hästar
Krav för deltagande
Bedömningar
33 Avelsvärderingsberättigade hästar
34 Avelsvärdering av ston
Krav för deltagande
Individprövning av ston
Härstamning
Exteriör
Prestationer
Hälsotillstånd
Avkommeprövning
Avelsvärderingsbevis
Avelsvärdeklasser/Kvalitetsklasser
35 Dispensansökan
36 Överklagan av avelsvärderingsbeslut
37 Jäv
38 Regler för officiella utställningar
Propositioner
Klasser
Bedömning
Resultatredovisning

39 Regler för sommarpremieringar
40 Regler för ston av Nordsvensk Brukshäst

1. ORGANISATION

FNH utgör en sammanslutning, som har till ändamål att under iakttagande av god etik verka för den nordsvenska brukshästrasens utveckling och förbättring med bibehållande av de för denna ras utmärkande egenskaper såsom exteriör, energi, rörlighet hållbarhet mm.

FNH fastställer regelverk för avel, grund- och stamboksföring samt avelsvärdering av nordsvenska brukshästar.

FNH utfärdar, i förekommande fall, härstamningsbevis för sperma, ägg och embryon för nordsvenska brukshästar.

Föreningen bildades 1924 och dess organisationsnummer är 80 20 02-4777.

1.1 Ekonomiska resurser

FNH:s verksamhet finansieras genom medlemsavgifter, avels- och serviceavgifter från hästägarna, bidrag samt räntor på föreningens aktier och obligationer.

1.2 Styrelse

Föreningen är ideell. Styrelsen, som utses av årsmötet för en period av fyra år består av sju ledamöter och tre suppleanter. Den är beslutsför på fyra ledamöter varav minst tre ordinarie är närvarande. Arvodet utgår inte till ledamöterna.

1.3 Kansli

Föreningens postadress är c/o Wallbom, Önnabo 1009, 694 97 Rönneshytta. Telefon 0583-403 58, 073-1818 339.

Mailadress: fnh.riks@telia.com

Kansli och dess besöksadress är beläget på Vissbodavägen 17 i Åsbro. Kansliet, vilket är inrymt i en fd postlokal, inrymmer ett brandsäkert valv.

1.4 Registratur

Styrelsen utser ansvarig registrator och ersättare för denne.

Vid byte av registrator görs en praktisk samt en skriftlig överlämning.

Registraturen är tillgänglig via telefon, vanlig postgång samt via e-post

registrator@nordsvensken.org

1.5 Stamboksförare

Styrelsen utser ansvarig stamboksförare samt ersättare för denne.

Vid byte av stamboksförare görs en praktisk samt en skriftlig överlämning.

Stamboksföraren är tillgänglig via telefon, vanlig postgång samt via e-post

stamboksforare@nordsvensken.org

1.6 Effektivitet

Föreningens arbete sker i huvudsak på ideell basis. Föreningen utbetalar ersättning till vissa funktionärer för att bereda möjlighet till att arbetet skall kunna ske så effektivt som den ideella grunden ger förutsättningar till. FNH har för ökad effektivitet avtalat med Svenska Hästavelsförbundet om samarbete inom vissa områden vilket regleras via avtal mellan parterna.

1.7 Avelsvärderingsnämnder för hingstar

Avelsvärderingsnämnderna ansvarar för avelsvärdering av hingstar. Nämnden skall vid sammanträde bestå av minst tre ledamöter samt en veterinär. Nämndens ledamöter utses årsvis av FNH:s styrelse. Nämnden är beslutsför med minst tre av ledamöterna, varav en veterinär, närvarande. Beslut fattas

med enkel majoritet. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst. Protokoll skall föras vid nämndens sammanträden.

Nämndernas ledamöter skall ha god kunskap om avelsvärdering och om den Nordsvenska Brukshästen.

Avelsvärderingsnämnden ansvarar för avelsvärdering och genomför värdering av härstamning, exteriör, prestationer, hållbarhet och hälsa.

1.8 Avelsvärderingsnämnder för ston

Avelsvärderingsnämnden utför avelsvärdering av ston. Den utses av FNH:s styrelse. Nämnden är beslutsför med endast en av ledamöterna närvarande. En ledamot ska ha god kunskap om avelsvärdering och om den Nordsvenska Brukshästen

1.9 Domare

För att resultat skall vara avelsvärderingsgrundande skall domare utföra bedömningar. Domarna skall vara godkända och utses av FNH:s styrelse. En domare skall ha dokumenterat god kunskap om den Nordsvenska Brukshästen.

1.10 Veterinärmedicinskt råd

FNH anlitar, enligt avtal, Svenska Hästavelserbundets (SH) veterinärmedicinska råd.

1.11 Genetiskt råd

FNH anlitar, enligt avtal, SH:s genetiska råd.

1.12 Besvärsnämnd

FNH anlitar, enligt avtal, SH:s besvärsnämnd.

Besvärsnämndens beslut skall vara skriftliga och innehålla en utförlig redovisning av de uppgifter och skäl som ligger till grund för utgången samt uppgift om vilka som deltagit i beslutet.

I de fall besvärsnämndens beslut går en klagande emot inom ett område som regleras av Statens Jordbruksverk, registrering och stamboksföring, skall denne när beslutet delges erhålla upplysningar om att beslutet kan överklagas till Statens Jordbruksverk.

2 TILLÄMPNING AV FÖRVALTNINGSLAGEN OCH PERSONUPPGIFTLAGEN

FNH skall i frågor som rör avelsvärdering, stamboksföring och registrering av hästar tillämpa förvaltningslagen (1986:223) i frågor om parts rätt att få del av uppgifter, jäv, om motivering av beslut och om underrättelse av beslut. Personuppgifter skall hanteras enligt personuppgiftslagen (1998:204).

3 ICKEDISKRIMINERING OCH OFFENTLIGHET

I verksamheten som avelsorganisation skall alltid principen om ickediskriminering tillämpas. Uppgifter om grund- och riksstamboksföring samt avelsvärdering och moment som ingår i denna skall vara offentliga.

Registratur, stamboksredaktion samt kansli är öppet efter överenskommelse.

4 RASBESKRIVNING

Rasens särdrag

Den Nordsvenska Brukshästen är en medelstor kallblodshäst med mankhöjd 145-160 cm. Tillåtna färger är brun, svartbrun, svart, fux, gulbrun, gulsvartrun, gulsvar, isabell, samt blacka varianter av dessa färger. Avblekbar skimmel om färgen kan härledas till den s k "blåfärgen" i Norge. Huvudet är förhållandevis litet med en något insvängd eller rak profil. Halsen medellång, musklad och ofta brett ansatt. Bogen är lång och välliggande med en lutning som är lämplig för en arbetshäst och bröstet är ofta

brett. Ryggen är lång och välmusklad. Korset skall vara långt och brett. Benen är starka med breda ledgångar och starka senor.

Vävnadskvaliteten är mycket god. Rörelserna är energiska och taktmässiga

Nordsvensken är sedan gammalt känd som en häst med ett utpräglat terrängsinne. Den är också känd som en energisk, arbetsvillig, uthållig, lättfödd, hållbar, lugn och pålitlig häst.

Hos avelsdjuren ska de hanliga och honliga könskaraktärerna vara väl utvecklade och skattas högt.

5 AVELSMÅL

Rasen har sedan nära hundra år avlats för användning i skogsbruket och har på grund av att körbarhetsegenskaperna prioriterats i avelsvärderingsarbetet utvecklats till en av världens mest lämpade för detta ändamål.

Rasen har på senare tid också visat sin mångsidighet genom användning inom hästturism och andra brukskärningar.

Målet är att genom avelsvärdering grundad på härstamning, avkommebedömning, exteriörbedömning och obligatoriskt bruksprov vidmakthålla och förbättra rasens mycket goda draglagsegenskaper och sundhet.

Den nordsvenska brukshästens bevarandevärde måste skattas högt.

För att bibehålla en livskraftig population i ett långsiktigt perspektiv ämnar

Föreningen Nordsvenska Hästen verka för att begränsa inavel och att öka populationens storlek.

Effektivaste sättet att motverka inavel är att öka antalet födda föl.

Föreningen avser verka för att öka antalet betäckta ston och att bibehålla ett stort antal hingstar i avel.

För att öka efterfrågan av nordsvenska brukshästar verkar föreningen aktivt med åtgärder som främjar den praktiska användningen.

Det övergripande och långsiktiga målet för den Nordsvenska Brukshästen är ”att bevara den nordsvenska brukshästen som en allsidig körhäst, för arbete och fritid, med gott temperament, väl förankrad i svensk historia med en bred genetisk bas”. Största möjliga genetiska variation skall bevaras och de för rasen utmärkande egenskaperna bibehållas. Föreningen Nordsvenska Hästen har som långsiktigt mål att fler än 1000 ston betäcks varje år.

5.1 Antal Avelsdjur

Antalet avelsdjur har under de senaste åren hållit sig till omkring 100 hingstar och 2 000 ston. Omkring 550 ston betäcks per år vilket leder till att ca 350 föl föds.

År	Antal hingstar till förfogande	Antal hingstar som ej betäckte	Bet ston	Födda föl
1999	113	20	553	314
2000	105	11	527	315
2001	111	15	557	307
2002	96	2	630	372
2003	94	11	626	371

2004	93	12	624	369
2005	89	9	639	372
2006	95	12	682	387
2007	107	10	662	361
2008	107	8	664	361
2009	101	8	566	400
2010	105	8	532	316

6 KRAV FÖR ATT HINGST SKALL FÅ ANVÄNDAS I AVEL

För att hingst skall få användas för avel krävs

- att hingsten är blodtypad/DNA-testad mot far för styrkande av uppgiven härstamning
- att importerade hingstar, hingstar som inlånas till Sverige och hingstar vilka varit utlånade utanför Sverige vid återkomst till Sverige genomgått CEM-test med negativt resultat
- att tidigare års betäckningsrapporter och fölredovisningar (språngrulla) redovisats.
- att hingst ej nedärver defekt (vissa undantag förekommer se SJVFS 2009:28)
- att hingst är friröntgad avseende hovbroskförbening
- att ägaren löst betäckningslicens (krav för att avkomman skall kunna införas i Grundstambok avd I)
- alternativt betäckningsbevis eller betäckningsintyg (avkomman införs i Grundstambok avd II)
- att hingstägaren löser/köper betäckningsrapportblock hos Svenska Hästavelnsförbundet.

För hingst i seminverksamhet gäller dessutom att dessa omfattas av SJV:s föreskrifter för semin.

7 SPRÅNGRULLEHANTERING

Hingstens samtliga betäckningar ska rapporteras enligt anvisningar. Fullständigt ifyllda betäckningsrapporter och språngrullor måste redovisas senast den 30 september årligen till FNH eller därtill av FNH utsedd organisation.

8 BESLUT OM STAMBOKSFÖRING OCH REGISTRERING

FNH för en Riksstambok och en Grundstambok (register)för hästar av Nordsvensk Brukshästras och från Norge införda hästar av Dölehestras typ tunghest. Styrelsen beslutar om stamböckerna och registrerings- och stamboksavgiftens storlek. Det administrativa arbetet rörande register och stamböcker delegeras till av styrelsen utsedd stamboksförare respektive registrator, samt deras respektive ersättare. Handlingar rörande register och stamboksföring är föreningens egendom. Beslutsunderlag och kopia av registreringshandlingen arkiveras hos registratorn.

Föreningens beslut om stamboksföring och registrering kan överklagas till besvärnsnämnden. I skrivelsen skall den klagande ange det beslut som överklagas, den ändring i beslutet som begärs och de omständigheter som åberopas till stöd för begäran om ändring.

I beslutet skall anges hur överklagande till besvärnsnämnden skall göras.

Besvärnsnämnden är sista instans inom FNH för prövning av beslut om stamboksföring.

Som besvärnsnämnd anlitar FNH den av Svenska Hästavelnsförbundet utsedda besvärnsnämnden för att härigenom få en opartisk prövning.

Besvär gällande registrering och stamboksföring görs hos besvärnsnämnden. I de fall besvärnsnämndens beslut går den klagande emot skall denne erhålla motivering till beslutet samt skall denne när beslutet delges erhålla upplysningar om följande förhållanden:

- att beslutet kan överklagas om klaganden anser att stamboksföringen, registreringen eller handläggningen av ärendet eller frågan inte har skett i enlighet med gällande föreskrifter eller förevarande plan och riktlinjer,
- att överklagandet skall göras till Jordbruksverket i enlighet med §19 och §20 i lagen (2006:807) om kontroll av husdjur mm, och
- vad en klagande har att iakttaga, enligt § 2 lagen (1986:1142) om överklagande av beslut av enskilda organ med offentliga förvaltningsuppgifter, för att ett överklagande skall kunna upptas till prövning.

9 IDENTITET

Samtliga hästar skall ha en identitetshandling. Denna utfärdas i enlighet med Kommissionens Förordning (EG) nr 504/2008 av den 6 juni 2008 om tillämpning av rådets direktiv 90/427/EEG avseende metoder för identifiering av hästdjur. Den skall innehålla UELN-/ identitetsnummer, namn, kön, färg, ras, härstamning i tre generationer, födelsedatum, uppfödare, ägare, konturdiagram, signalementsbeskrivning samt bilagor för identitetskontroll, hästinfluensavaccinationer, laboratorieundersökningar, medicinska behandlingar och intyg avseende om hästen skall användas i livsmedelsproduktion eller inte.

Ansvarig registrator utfärdar och undertecknar handlingen.

Föreningen använder Svenska Hästavelsförbundets databas, ”Blå Basen”, för att utfärda identitetshandlingarna.

10 HÄRSTAMNING

Antal led i härstamningen

Härstammningskraven för införande i Grundstambok är tre generationer, vilka kan vidimeras genom Riksstambok för Nordsvensk Brukshäst eller den norska Stambog for Dölehest. Härstammningskraven för införande i Riksstambok är för hingst fyra generationer och för ston tre generationer enligt kraven ovan. Samtliga i dessa tre respektive fyra härstammningsled ingående hingstar samt modern till för stamboksföring aktuell hingst, skall vara stamboksförda i Riksstamboken eller Stambog for Dölehest under eget nummer.

Överensstämmelse med originalstambok

Den svenska Riksstambok för Nordsvenska Brukshästen är originalstambok för rasen och enda främmande ras godkänd för stamboken är den norska Dölehesten typ tunghest.

11 REGISTRERING / INFÖRANDE I GRUNDSTAMBOK

11.1 Ansvarig registrator

Styrelsen utser ansvarig registrator och ersättare för denne.

Vid byte av registrator görs en praktisk samt en skriftlig överlämning.

11.2 Krav för införande i Grundstambok

För att en Nordsvensk Brukshäst skall införas i Grundstambok krävs att hästens ägare skriftligen ansöker om detta. Stoägare är skyldig, enligt §20 SJVFS 2010:61, att lämna uppgifter om resultaten av genomförda betäckningar till hingstägaren och till avelsorganisationen. En hingstägare är skyldig, enligt § 20 SJVFS 2010:61, att rapportera genomförda betäckningar till avelsorganisationen. Hingstägare ska behålla en kopia av rapporten i minst 20 år. Betäckningsrapporten, vilken skall vara korrekt ifylld och underskriven av både hingst- och stoägare, insänds i original till registratören. Konturdiagram med signalementsbeskrivning samt chipmärkrapport, utförda av Svenska Hästavelsförbundet godkänd id-kontrollant, skall bifogas ansökan. Nordsvensk Brukshäst skall vara chipmärkt. Om en ansökan ej är komplett skickas två påminnelser för att vid behov senare följas av ett besked om att beslutet fattas med hjälp av befintliga handlingar. Om komplettering fortfarande inte inkommer så behandlas ansökan med

befintliga handlingar som underlag vilket då normalt resulterar i ett avslag och handlingarna returneras till avsändaren.

Avslag på registrering samt övriga ärenden som faller utanför den rutinmässiga beslutsgången avgörs av FNH:s styrelse. Språngrulla för såväl betäckningsår som födelseår skall vara inlämnad. Fastställd registreringsavgift skall erläggas.

Då identitetshandling förkommit skall hästens identitet fastställas genom avläsning av chipnumret och i den kopia av identitetshandling som utfärdas skall det tydligt framgå att det är ett duplikat. Vid ägarbyte skall ägarbeviset insändas till registratören för införande av nya uppgifter.

11.3 Grundstambok avd I (register)

I denna del införs häst där fadern är införd i Riksstambok och vars hingstägare löst betäckningslicens för aktuellt år och modern är införd i Riksstambok och/eller Grundstambok avd I.

Nordsvensk Brukshäst införd i Grundstambok avd I tilldelas ett UELN-/grundstamboksnummer i den ordning som komplett ansökan inkommer. Raskoden är 22, nummerserien är för ston 0001-4999 respektive 5001-8999 för hingstar/valacker med en nummerserie per förlårgång

11.4 Grundstambok avd II (B-register)

I denna del införs häst fallen efter föräldrar vilka är införda i Grundstambok, där fadern innehaft betäckningsbevis eller betäckningsintyg för aktuellt år. Nordsvenska hästar vilka uppfyller härstammningskraven men har en icke godkänd färg införs i Gr.stmb avd II. Hästar införda i Grundstambok avd II tilldelas ett UELN-/grundstamboksnummer. Raskoden är 22, nummerserien är 9001-9499 för ston respektive 9501-9999 för hingstar/valacker.

11.5 Bilaga till Grundstambok (korsningar)

I denna bilaga kan hästar med ofullständig härstamning införas. Far skall vara Nordsvensk Brukshäst. Hästen tilldelas ett UELN-/grundstamboksnummer med raskod 72, födelseår, samt ett löpnummer ur nummerserien 9001-9499 för ston respektive 9501-9999 för hingstar/valacker.

11.6 Kontroll av registrering/grundstamboksföring

Registratören kontrollerar uppgifternas riktighet genom den av hingstägaren förda språngrullan och härstammningsuppgifter för hästens föräldrar i för rasen godkända stamböcker. Vid oklarheter kan registratören kräva DNA-analys eller andra kompletteringar.

Beslutsunderlag och kopia av registreringshandlingen arkiveras hos registratören.

12 **RIKSSTAMBOK**

12.1 Krav för införande i Riksstambok

Nordsvensk Brukshäst skall för införande i Riksstambok vara införd i Grundstambok avd I och avelsvärderad samt uppfylla fastställda rasvisa kvalitetskrav. För hingst krävs att såväl far som mor är införd i Riksstambok. Hingstar som används i avel skall vara identifierade och genom DNA-analys eller motsvarande kontroll gentemot fadern ha verifierad härstamning.

För sto krävs att far, morfar samt mormorsfar är införda i Riksstambok.

För importerade hingstar och ston vilka är av Dölehestras, som i sina närmaste fyra respektive tre generationer har häst med travhärstamning (T-nummer) kan inte utan av

Föreningen Nordsvenska Hästen tillstyrkt och meddelad dispens premieras och intas i Riksstambok för Nordsvenska Brukshästar.

Avkomma till sto, som betäckts av Dölehingst, varom ovan talats, kan ej utan meddelad dispens premieras eller intas i Riksstambok för Nordsvenska Brukshästar.

12.2 Riksstambokens indelning
Riksstamboken indelas i en hingst- och en stoavdelning.

12.3 Avelsvärderingens utnyttjande i samband med stamboksföringen

De uppnådda resultaten och för ett sto uppgifter om lämnad avkomma redovisas i Riksstamboken under den aktuella hästen.

13 PRINCIPER FÖR BYTE AV AVDELNING I RIKSSTAMBOK

Föreningen har inte olika avdelningar i riksstamboken, som är grundade på en hästs meriter.

Byte av avdelning är inte aktuell.

14 RIKSSTAMBOKSFÖRING AV HÄST MED OFULLSTÄNDIG HÄRSTAMNING

Föreningen har ingen bilaga till riksstambok där hästar med ofullständig härstamning införs.

FNH:s REGLEMENTE FÖR NORDSVENSKA HINGSTAR I AVEL

15 ALLMÄNT

FNH utfärdar reglemente rörande avelsvärdering i Sverige för hingstar av Nordsvensk Brukshästras.

16 SYFTET MED AVELSVÄRDERING AV HINGSTAR OCH HÄSTKONTROLL

Avelsvärdering av hingstar syftar till att främja kvalitet och utveckling i svensk hästavel. Den genomförs med hjälp av individprovning, fruktsamhetskontroll och avkommeprovning. Avelsvärdering ger möjlighet till urval av hingstar i relation till uppsatta produktions- och avelsmål. Resultat från avelsvärdering skapar dessutom underlag för planering, rådgivning och forskning inom hela hästsektorn.

17 AVELSVÄRDERING AV HINGSTAR

17.1 Krav för avelsvärdering

En hingst, 3 år och äldre, införd i Grundstambok avd I och med raskod 22, kan avelsvärderas enligt dessa regler under förutsättning att hingstens identitet är fastställd på sätt som framgår av Statens jordbruksverks föreskrift (SJVFS 2010:61) om hästdjur som används till avel och om identifiering av hästdjur samt med känd härstamning registrerad hos godkänd stamboks- och registerförande förening. Hingsten ska vara anmäld till avelsvärdering enligt arrangörens anvisningar.

17.2 Individprovning

17.2.1 Identitet

Vid individbedömningen skall hingstens identitet kontrolleras mot åberopad identitetshandling/pass. Om tveksamhet föreligger om en hingsts identitet skall nämnden föranstalta om DNA-undersökning eller annan metod även om sådan tidigare utförts.

17.2.2 Härstamning

Härestamningsbedömning skall utföras på basis av all tillgänglig officiell information om föräldrars och närbesläktade hästars egna meriter och deras avkommeprövningsresultat.

17.2.3 Exteriör

Vid varje individprovningstillfälle bedöms hingsten exteriört. För hingst som är under provning görs förnyad bedömning vid varje tillfälle. Hingsten skall vid individprovning vid 3 års ålder mätas avseende mankhöjd, och vid 4 år eller äldre avseende mankhöjd, bröstomfång, knäomfång och skenans bredd. Mätning skall ske av samtliga hingstar som visas för individbedömning.

Hingstens konstitution och rörelser skall bedömas och beskrivas i förhållande till ålder, avelsmål och användningsområde enligt den för nordsvensk brukshästs fastställda rasbeskrivningen.

Exteriör bedöms enligt följande:

- Typ
- Huvud, hals och bål
- Extremiteter
- Skritt
- Trav

Poäng tilldelas i skalan 1-10 på varje punkt.

17.2.4 Prestationer

En hingsts sammanvägda prestationer bedöms utifrån resultat från bruksprov eller officiella tävlingar eller en kombination härav, varvid hänsyn skall tas till ålder, ras och användningsområde. Endast resultat från officiella tävlingar och prov får ingå i bedömningen. Tävlingar och prov arrangerade och sanktionerade av föreningar anslutna till SH och JUF är officiella.

Bruksprov skall omfatta något eller några av följande moment:

- körprov
- dragprov
- bedömning av temperament

Bruksprovsför rättare utför bedömning av hingstarnas bruksprov. Bruksprovsför rättare utses årsvis av FNH:s styrelse. En för rättare skall ha god kännedom om de raser som omfattar för rättarens arbete. Då ingen bruksprovsför rättare är utsedd bedöms bruksprovet av avelsvärderingsnämnden eller delar av denna.

Hingst skall genomgå bruksprov enligt grundkrav eller ha genomfört officiell tävling för att vara avelsvärderad, se nedan.

17.2.5 Bruksprov

Utförs på ett inhägnat område. Vid körprov skall hingst vara selad med väl tillpassad sele. Hjälp tyglar får ej användas. Hingsten skall vara betslad med tränsbett eller stångbett. Hingstar fyra år och äldre skall genomföra bruksprov för att tilldelas kvalitetsklass. Hingst kan genomföra körprov tidigast vid tre års ålder. Bedömningarna poängsätts enligt 10-gradig

skala. Avkommeprövad hingst kan undantas från körprovskravet.

Följande moment skall bedömas:

- a. Anspänning och frånsänning (en medhjälpare får användas)
- b. Igångsättning samt dragteknik och dragvilja vid körning.
- c. Halter.
- d. Ryggning (baksele rekommenderas).
- e. Temperament, samarbetsvilja och lydnad.

17.2.6 Körprov

Provet skall utföras på en 300-500 m lång bana. Fyrhjulig vagn skall användas lastad med ett ordinärt lass på ca 900 kg, dock skall lasset anpassas efter underlag och terräng. Hingsten skall köras efter domarens anvisningar. Den skall göra halt och förbli stillastående i ca 10 sekunder och efter domarens anvisning rygga ca 5 steg. Försök till anspänning får ej pågå mer än 5 minuter, om detta misslyckas kan nytt försök ske senare samma dag.

Domaren värdesätter respektive bedömningsmoment a-e med poäng mellan 1-10. Totala poängen läggs ihop och divideras med 5. Erhållen genomsnittspoäng skall för godkännande bli lägst 5, delpoäng under 4 godkänns endast i ryggningsmomentet.

4-årig hingst kan avlägga bruksprovet i form av prov för KörBarhetsIntyg. Vid godkänt resultat påverkas tilldelningen av avelsvärdeklass.

17.2.7 Hälsotillstånd

Bedömning av hälsotillståndet skall omfatta:

- allmän sundhet
- hållbarhet i förhållande till ålder och användningsområde
- frihet från ärftliga defekter

Alla hingstar skall kontrolleras och bedömas avseende defekter som anges i § 3 SJVFS 2009:28 om djurskydds krav vid avelsarbete. För att Nordsvensk Brukshingst skall kunna godkännas skall denne vara friröntgad avseende hovbroskförbening. Ett protokoll för genomförd kontroll och bedömning skall nedtecknas och finnas för varje hingst. Hälsobedömning ska ske varje gång en hingst individbedöms.

Om en ledamot i avelsvärderingsnämnden kräver det, skall ytterligare undersökning avseende hälsotillståndet genomföras, innan avelsvärderingsnämnden avger sitt ställningstagande.

17.2.8 Dopingregler

Hingstar som deltar i avelsvärdering får inte utsättas för doping eller andra otillbörliga åtgärder som påverkar hingstens prestationsförmåga eller temperament. Hingstägare är skyldig att meddela ev behandling eller medicinering inför avelsvärdering.

Veterinär ledamot i avelsvärderingsnämnd kan utan föranmälan föranstalta om provtagning för dopinganalys.

17.3 Avkommeprövning

Då underlag föreligger för att göra en avkommeprövning med tillfredsställande tillförlitlighet, är avelsvärderingsnämnden skyldig att verkställa en sådan.

I normalfallet skall resultat från ett minimumantal av 15 avkommor av lägst 3 års ålder ligga till grund för beräkning av avelsvärdet för en hingst.

Avkommeprövning skall genomföras på grundval av avkommornas officiella resultat från något eller några av följande moment:

- premieringar
- bruksprov
- officiella tävlingar
- dragprov för brukshästar
- utställningar

För att resultat från dessa prövningsmoment skall kunna tillgodoräknas ska dessa vara avelsvärderingsgrundande.

Uppgifter om avkommor som exporterats skall så långt som möjligt ingå i bedömningsunderlaget. Detsamma gäller uppgifter om avkommor i utlandet, till importerade hingstar eller hingstar vars sperma importerats, vars resultat dokumenterats av en utländsk avelsorganisation eller stambokförande förening. För att en bedömning skall tillgodoräknas hingsten, skall prövningstillfället vara godkänt av FNH:s styrelse.

I avkommeprövningen skall ingå en kontroll och bedömning av om avkommorna är bärare av sådana defekter som anges i 3 § i SJVFS 2009:28 om djurskyddskrav vid avelsarbete.

17.4 Metoder m.m. för fastställande av avelsvärde

Ett avelsvärde fastställs normalt första gången när hingsten genomgått individprövning. Då underlag föreligger för att göra en avkommeprövning med tillfredsställande tillförlitlighet beräknas ett nytt avelsvärde. Detta justeras efter hand som antalet avkommor med bedömningsbara resultat ökar.

Ju större och säkrare avkommeunderlag som finns tillgängligt desto mindre hänsyn skall tas till härstammings- och individprövning.

Beräkning av avelsvärde grundar sig på andel avkommor bedömda i viss kvalitetsklass eller enkla medeltal. Därvid skall hänsyn tagas till antal födda föl eller antal betäckta ston.

Hingstar som avelsvärderats tilldelas en avelsvärdesklass på grundval av individ och/eller avkommeprövning. Avelsvärdesklassen kan tidsbegränsas samt höjas.

17.5 Avelsvärderingsnämndens beslut

Avelsvärderingsnämnden kan lämna ett muntligt beslut om resultatet av individprövningen eller avkommeprövningen. Ett skriftligt beslut med resultat från individprövningen och/eller avkommeprövningen samt avelsvärderingsbeviset i original skall tillsändas berörd hingstägare omgående efter nämndens beslut. Beslutet skall innehålla en motivering, datum för beslutet samt besked om hur överklagande till besvärsnämnd kan ske. Ovan gäller även när nytt beslut om avelsvärdering har fattats. Om komplettering krävs för att beslut skall kunna fattas skall hästägaren tillskrivas detta inom åtta dagar.

17.6 Avelsvärderingsbevis

Avelsvärderingsbevis utfärdas av avelsvärderingsnämnden och tilldelas hingsten när denne genomgått fullständig individprövning eller avkommeprövning. För hingstar som ej genomfört

alla moment i avelsvärderingen utfärdas ett protokoll vid påbörjad avelsvärdering. Avelsvärderingsbeviset skall grunda sig på senaste meddelade beslut om avelsvärdering och skall innehålla följande uppgifter om hingsten:

- identitetsnummer
- namn
- ras
- härstamning
- signalement
- uppfödare
- nuvarande ägare
- resultat av exteriörbedömning
- mått
- prestationer
- hälsotillstånd
- nedärvning av defekter i förekommande fall
- resultat från avkommeprövning i förekommande fall
- sammanfattande avelsvärdesklass

Beviset skall även innehålla uppgifter om utfärdare och plats och datum för beslut. Kopior av avelsvärderingsbeviset skall arkiveras på FNH:s kansli.

18. AVELSVÄRDERINGSNÄMND

18.1 Sammansättning

Avelsvärdering av hingstar utförs av en nämnd som utses av FNH:s styrelse. Avelsvärderingsnämnd består av minst tre ledamöter, varav en veterinär. Därutöver utses minst två suppleanter. Dessutom bör ingå en till två rasledamöter.

18.2 Arbetsuppgifter

Avelsvärderingsnämnden beräknar avelsvärde och beslutar om kvalitetsklass. Nämnden äger rätt att ta särskild hänsyn till härstamning eller för rasen särskilt värdefull egenskap vid individprövning. Varje sådant beslut skall i förekommande fall ske i samråd med FNH:s styrelse. Beslut rörande enskilda hingstars bedömningsresultat uppförs på avelsvärderingsbevis eller exteriör-bedömningsprotokoll. Nämnden kan ansöka hos FNH om dispens från gällande bestämmelser då nämnden finner detta särskilt motiverat.

Det åligger avelsvärderingsnämnd att årligen gå igenom hela hingstbeståndet med avseende på fertilitet, avkommeprövningsresultat och andra omständigheter som rör hingstars avelsvärderingsstatus.

Avelsvärderingsnämnd kan i fråga rörande defekt remittera frågan till SH:s veterinärmedicinska råd eller genetiska råd och vid behov besluta om avkommeundersökning för ställningstagande

Avelsvärderingsnämnd kan härutöver vara remissinstans i olika ärenden. Det åligger nämnden att noga följa utvecklingen av aktuella raser, deras användning och resultat. Minst en gång årligen bör avelsvärderingsnämnd sammanträda med avelsorganisationen för genomgång av aktuella frågor.

19 AVELSVÄRDERINGSTILLFÄLLEN

19.1 Ordinarie avelsvärdering

FNH ordnar minst årligen avelsvärdering av alla därtill berättigade hingstar. Till ordinarie avelsvärdering kan i tillämpliga fall även hänföras bruksprov. FNH kan uppdra åt annan organisation att arrangera avelsvärdering.

Till avelsvärdering kan även tidigare avelsvärderade hingstar kallas för provning.

19.2 Besiktning i samband med sommarpremiering

Hingstar skall mellan de ordinarie avelsvärderingstillfällena enligt de rasvisa bestämmelserna även visas på sommarpremiering för kontroll av allmän sundhet och hudkvalitet. Denna besiktning utförs av ordinarie premieringsförrättare på sommarpremiering. Beslut tas om förnyat tillstånd under 1 eller 2 år. Vid eventuella anmärkningar skall hingsten visas för förnyat tillstånd vid nästkommande ordinarie avelsvärdering. Samma gäller för hingst som omfattas av denna bestämmelse men som uteblir från sommarpremiering.

20. SÄRSKILT OM FRUKTSAMHETSKONTROLL

Enligt moment "Språngrullehantering" i detta reglemente skall hingstägare senast 30 september varje år för varje hingst redovisa vilka ston som betäckts under året samt resultatet av betäckningarna året innan. Sammanställda resultat skall granskas av FNH samt ordförande och veterinärledamot i aktuell avelsvärderingsnämnd. I enlighet med defektlistan föranleder lägre fölningsprocent än 40 särskild kontroll av språngrulla och beslut om spermaundersökning eller eventuell annan undersökning. Även hingstar med årligen upprepad fölningsprocent under 50 kan föranleda beslut om särskild undersökning eller utredning. Erhållna undersökningsresultat redovisas för avelsvärderingsnämnden i sin helhet, vilken har att fatta beslut om ytterligare åtgärder i form av vidare undersökningar, begränsningar i användningen eller tagande ur avel.

21. REDOVISNING AV RESULTAT

FNH skall för officiell publicering av hingstarnas kvalitetsklasser årligen tillkännage samtliga för avel godkända hingstar med resultat både vad avser enskilda hingstarnas avkommeresultat och övergripande rasstatistik.

22. DISPENS FRÅN GÄLLANDE REGLER

Avelsvärderingsnämnden eller hingstägare kan ansöka om dispens från gällande krav om särskilda skäl föreligger. Över sådan dispensansökan skall alltid avelsvärderingsnämndens och i förekommande fall bruksprovnämndens ordförande beredas tillfälle att yttra sig. Beslut om dispens fattas av FNH:s styrelse.

23. ÖVERKLAGAN AV AVELSVÄRDERINGSRESULTAT

Ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom emot och beslutet kan överklagas.

Ett beslut överklagas skriftligt. I skrivelsen skall klaganden ange vilket beslut som överklagas, den ändring i beslutet som han begär och de omständigheter han åberopar till stöd för sin begäran om ändring. Skrivelsen skall vara FNH tillhanda inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet. Inom FNH remitteras överklagan för yttrande till den avelsvärderingsnämnd som bedömt hingsten, samt vid behov även yttrande från veterinärmedicinskt och/eller genetiskt råd. SH:s besvärnsnämnds beslut skall grunda sig på vad handlingarna innehåller och vad i övrigt framkommit i ärendet. SH:s besvärnsnämnd är FNH:s sista beslutande instans i överklagningsärenden. Eventuellt beslut om ombedömning verkställs efter

anvisningar från FNH:s kansli. Klaganden eller annan berörd skall underrättas om innehållet i nämndens beslut och om hur han kan överklaga det.
Besvärsnämndens handlingar skall omfatta själva överklagan samt till FNH inkomna remissyttranden.

24. ANSVAR FÖR LÄMNAD E UPPGIFTER

FNH ansvarar inte för att uppgifter i skriftliga handlingar, som har lämnats in till FNH, är riktiga, fullständiga och stämmer överens med verkligheten. Inte heller för sådana uppgifter i den mån de tagits in i register.

25. UNDERRÄTTELSE OM BESLUT

En sökande, klagande eller annan part skall underrättas om innehållet i det beslut varigenom besvärsnämnden avgör ärendet. Parten behöver dock inte underrättas om det är uppenbart obehövt. Om beslutet går parten emot och kan överklagas, skall han underrättas om hur han kan överklaga det.

26. JÄV

Förvaltningslagen (SFS 1986:223) § 11 och 12 tillämpas vid avelsvärdering av hingstar.

Förvaltningslagens regler beträffande jäv:

"11 § Den som skall handlägga ett ärende är jävig

1. om saken angår honom själv eller hans make, förälder, barn eller syskon eller någon annan närstående eller om ärendets utgång kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för honom själv eller någon närstående,
2. om han eller någon närstående är ställföreträdare för den som saken angår eller för någon som kan vänta synnerlig nytta eller skada av ärendets utgång,
3. om ärendet har väckts hos myndigheten genom överklagande eller underställning av en annan myndighets beslut eller på grund av tillsyn över en annan myndighet och han tidigare hos den andra myndigheten har deltagit i den slutliga handläggningen av ett ärende som rör saken,
4. om han har fört talan som ombud eller mot ersättning biträtt någon i saken, eller
5. om det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till hans opartiskhet i ärendet.

Från jäv bortses när frågan om opartiskhet uppenbarligen saknar betydelse.

- 12 § Den som är jävig får inte handlägga ärendet. Han får dock vidta åtgärder som inte någon annan kan vidta utan olägligt uppskov.

Exempelvis föreligger jäv då:

- Domare, dennes make/maka/sambo eller dennes nära släkting (föräldrar, barn eller syskon) ägt, tränat eller under längre tid haft aktuell häst uppstallad.
- Domare under de senaste 5 åren varit ägare till aktuell hästs far eller mor.
- Domare anser sig själv jävig.

Den som känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv mot honom, skall självmant ge det till känna.

27. HINGSTÄGARES SKYLDIGHETER OCH RÄTTIGHETER

Hingstägare har rätt att på de grunder som anges i momentet "Överklagan av avelsvärderingsresultat" överklaga beslut eller enligt momentet "Dispens från gällande regler"

söka dispens. Hingstägare kan däremot ej ställa ekonomiska anspråk på FNH föranledda av resultat i avelsvärderingen eller eventuella felaktigheter i densamma.

Det är varje hingstågares skyldighet att känna till och följa de föreskrifter och regler som utfärdats av SJV och avelsorganisation som reglerar avelsvärdering av hingstar om vederbörande hingstägare önskar delta i avelsvärdering anordnad eller sanktionerad av FNH.

Det är hingstågarens skyldighet att i samband med anmälan av hingst för avelsvärdering lämna så fullständiga och riktiga uppgifter som möjligt, inkl ev meriter. Ej utelämna någon information som kan påverka bedömningen av aktuell hingst såsom dolda fel, pågående medicinering, utförd operation eller behandling. Hingstägare har rapporteringsskyldighet, enligt SJV:s föreskrift om djurskydds krav vid avelsarbete, om hingst har defekt eller nedärver defekt under tid då hingst verkar i avel. I samband med hästågarförsäkran skall hingstägare intyga att otillbörlig medicinering eller behandling ej skett. Det är varje hingstågares skyldighet att till respektive stamboks- och registerförande förening rapportera ev förändringar i ägarskap eller ort för utstationering av hingst under betäckningssäsong. En hingstägare skall så snart stoägaren fullgjort sina skyldigheter enligt det mellan parterna ingångna avtal om betäckning av stoet till stoägaren överlämna språngsedel i undertecknat skick.

Hingstägare är skyldig att köpa/lösa betäckningsrapportblock hos Svenska Hästavelsförbundet.

Innehavare av hingst som inte följer bestämmelser i detta reglemente eller ej erlägger de avgifter som FNH:s styrelse beslutat om kan vägras en rättighet, som följer av detta reglemente, eller drabbas av återkallelse av sådan rättighet för viss tid eller tills vidare (uteslutning). Beslut om uteslutning fattas av FNH:s styrelse efter det att berörd hingstägare underrättats av FNH om förhållandet och givits möjlighet att förklara aktuella omständigheter och fullgöra sina skyldigheter.

Resultaten för avkommorna till de hingstar som inte uppfyller reglerna § 6 i Plan och Riktlinjer är inte avelsvärderingsgrundande.

Alla hingstar skall visas i huvudlag med bett och kindkedja av tillräcklig styrka och av person över 16 år.

28 DEFEKTLISTA

Fynd vid veterinärbesiktning av hingstar vid avelsvärdering och hur dessa bör påverka avelsvärderingsresultatet

Beteckningar:	kass för avel	=	kasserad för allmän avel, enl gällande djurskyddsregler dvs upptagen som defekt i SJVFS 2009:28
	kass	=	medför kassation, som ett rasvist krav, såvida inte annat anges i rasvisa bestämmelser
	1	=	fel av betydelse men som kan vägas upp av andra förtjänster, rapporteras
	2	=	saknar veterinärmedicinsk betydelse
	rapp	=	skall meddelas i kritiken och antecknas på avelsvärde-ringsbeviset. (Fel som medför kassation samt fel av betydelse skall alltid rapporteras).

Fynd

Beteckning

Glosöga	2, rapp
Bettfel (över-, underbett)	kass för avel. Dock accepteras mindre över-underbett, dvs då framtändernas tuggytor möts till en del. Flera undersökningstillfällen erfordras vid gränsfall.
Fång, stor häst	1
Stora exteriöra avvikelser i benaxlar	kass
Överben	2. Vid överben på skenben-griffelben och ej lednära
Uppdrivna kotor utan några ledförändringar	2
Ledgallor	vid behov utredning med bl a röntgen av aktuell led
Osteochondros	kass för avel.
Strålbenshälta Spatt	kass för avel. kass för avel. rapp. För äldre hingstar med tävlingsprestationer men med röntgen diagnosticerad spatt - rapp.
Ringkota	kass - verifierad med röntgen.
Patellaupphakning	kass för avel.
Patellaluxation	kass för avel.
Cervical vertebral malformation (CVM)	kass för avel
Subluxation i kronled	2
Tuppspatt	kass.
Påtagligt vida, platta hovar	kass.
Påtagligt små, trånga hovar	kass.
Hovbroskförbening	kass för avel
Bockhov	kass vid nygodkännande. 1 vid förlängt tillstånd.
Påtagligt dålig hornkvalitet	kass.
Man- och svansskorv, med kroniskt förlopp	kass för avel.

Allergiska eksem/ sommareksem	kass för avel.
Mugg, kallblod	kass (vid måttlig - kraftig utbredning).
Rasp, kallblod	kass (vid måttlig - kraftig utbredning).
Klapphingst/kryptorchism	kass.
Testiklar med avvikande storlek	vid kraftigt avvikande storlek (>50%) - kass för avel mer än 25 %, spermaprov – rapp.
Testikel med lägesfel i pungen	rapp.
Båda testiklarna med lägesfel	kass – om testiklarna ej går att lägerätta och förblir i rätt läge.
Testiklar med kraftiga konsistensavvikelse	kass.
Testiklar med traumatiska skador/inflammation	rapp, spermaprov.
Pungbråck	kass för avel.
Pungbråck, traumatisk	rapp - utredning och rapportering, uppföljning av operationsberättelse (ruptur av tunica vaginalis).
Navelbråck	Kass för avel
Luftsnappning	1
Kvickdrag	kass för avel
Struppipning	kass för avel. Biljud vid bruksprov skall utredas på klinik.
Krubbitning	1
Vävning	1
Lynnesfel	kass.

Hingstägare har rapporteringsskyldighet, enligt SJV:s föreskrift om djurskyddskrav vid avelsarbete, om hingst har defekt eller nedärver defekt under tid då hingst verkar i avel.

Olika veterinärmedicinska fynd av betydelse för djurskyddet – utredning och eventuell kassation.

Hingst som är anlagsbärare av genetisk defekt t ex cerebellär hypoplasi (slinger), HYPP, OLWS, SCID, PSSM, GBED, HERDA, JEB s.k. ”krumma föl”- kasseras för avel.

Förekommer defekt av betydelse, rapporterad efter ordinarie avelsvärdering, kan hingsten återkallas för ny undersökning och omvärderas.

För äldre hingstar gäller att hänsyn skall tagas till ålder och utförda prestationer.

Fertilitetskrav = ej under 40 % dräktighet (15 ston eller fler betäckta). Lägre dräktighetsprocent föranleder utredning med bl. a spermaprovtagning.

29 Regler gällande hingstar av Nordsvensk Brukshäst

Individprövning

Godkända färger

Brun, svartbrun, svart, fux, gulbrun, gulsvartrun, gulsvalt, isabell samt blacka varianter av dessa färger. Avblekbar skimmel om färgen kan härledas till den sk "blåfärgen" i Norge.

Härstamning

Hingst skall vara införd i Grundstambok avd I och ha Riksstambokförd far och mor.

Hälsotillstånd

Hingstar skall vara veterinärt godkända. Hingst skall för licensberättigande vara friröntgad avseende hovbroskförbening. Röntgenplåtarna ska vara centralt avlästa i Sverige och bedömda enligt svenska normer.

Exteriörbedömning

Vid varje individprövningstillfälle bedöms hingst exteriört. Hingst skall vid individprövning mätas avseende mankhöjd, bröstomfång, framknäomfång och framskenebredd.

Kvalitetsklasser

Kvalitetsklasser utdelas vid ordinarie hingstpremiering/avrelsvärdering.

- B** - tilldelas treårig hingst som erhållit 40 poäng exteriört (i undantagsfall kan hingst godkännas med 38-39 poäng pga härstamning eller färg) och ingen delpoäng under 7.
- tilldelas fyraårig eller äldre hingst som uppfyller ovanstående exteriöra krav samt genomfört godkänt bruksprov.
- AB** - tilldelas hingst som uppfyller minimikraven för kvalitetsklass B samt, vid avelsvärderingstillfället, genomfört godkänt körprov enligt reglerna för FNH:s KörBarhetsIntyg. Hingst kan genom tävlingsmeriter höjas till AB.
- A** - tilldelas hingst som uppfyller kraven för kvalitetsklass B och har lämnat 20 bedömda avkommor, införda i Grundstambok avd 1. Frekvensen av avkommor bedömda i klass 1 och frekvensen diplomston ska relateras till medeltalet för rasen och med säkerhet vara högre. Antalet godkända söner och kvaliteten på dessa skall också vägas in.
- ELIT** - tilldelas hingst som uppfyller kraven för kvalitetsklass B och har lämnat 30 bedömda avkommor, införda i Grundstambok avd 1. Frekvensen av avkommor bedömda i klass 1 och frekvensen diplomston ska relateras till medeltalet för rasen och med säkerhet vara väsentligt högre. Antalet godkända söner och kvaliteten på dessa skall också vägas in.

Kvalitetsklass ELIT kan utdelas postumt senast tre år efter hingstens död.

Bruksprov

Hingstar fyra år och äldre skall genomföra bruksprov för att tilldelas kvalitetsklass. Hingst kan genomföra körprov tidigast vid tre års ålder. Bedömningarna poängsätts enligt 10-gradig skala. Avkommeprövad hingst kan undantas från körprovskravet.

Följande moment skall bedömas:

- a. Anspänning och frånspanning (en medhjälpare får användas)
- b. Igångsättning samt dragteknik och dragvilja vid körning.
- c. Halter.
- d. Ryggning (baksele rekommenderas).
- e. Temperament, samarbetsvilja och lydnad.

Körprov

Provet skall utföras på en 300-500 m lång bana. Fyrhjulig vagn skall användas lastad med ett ordinärt lass på ca 900 kg, dock skall lasset anpassas efter underlag och terräng. Hingsten skall köras efter domarens anvisningar. Den skall göra halt och förbli stillastående i ca 10 sekunder och efter domarens anvisning rygga ca 5 steg. Försök till anspänning får ej pågå mer än 5 minuter, om detta misslyckas kan nytt försök ske senare samma dag.

Domaren värdesätter respektive bedömningsmoment a-e med poäng mellan 1-10. Totala poängen läggs ihop och divideras med 5. Erhållen genomsnittspoäng skall för godkännande bli lägst 5, delpoäng under 4 godkänns endast i ryggningsmomentet.

Visningskrav

Hingst skall för fortsatt licensberättigande visas för sundhetskontroll vartannat år vid sommarpremiering eller vid ordinarie avelsvärdering för hingstar eller vid riksutställning. Hingst som ej visats vid föreskriven sommarpremiering, skall för att bli fortsatt licensberättigad, uppvisas vid ordinarie avelsvärdering för sundhetskontroll.

Tävlingsmeriter

Bruksprov kan ej ersättas med tävlingsresultat.

Hingst kan höja sin värdebokstav från B till AB om det kan uppvisas intyg från att den genomfört tävling i plöjnings- skogs- eller brukskörning i lägst distriktsmästerskapsklass. Intyg/bevis om tävlingsmeriter skall bifogas anmälan till avelsvärdering.

FNH:s STOREGLEMENTE

30 ALLMÄNT

FNH utfärdar med utgångspunkt från Plan & Riktlinjer reglemente rörande avelsvärdering av ston och bedömning av Nordsvenska Brukshästar.

31 SYFTET MED AVELSVÄRDERINGAR OCH BEDÖMNINGAR

Syftet med premieringar är att främja kvalitet och utveckling av Nordsvensk Brukshästavel samt att förebygga ärftliga sjukdomar. Avelsvärdering genomförs med hjälp av härstamningsvärdering, individbedömning och avkommeprövning. Avelsvärderingen ger möjlighet till urval av ston och unghästar satt i relation till uppsatta produktions- och avelsmål samt möjlighet till avelsrådgivning. Resultat från bedömningarna skapar dessutom underlag för planering, rådgivning och forskning inom hela hästsektorn.

32 BEDÖMNING AV HÄSTAR

FNH kan arrangera avelsvärderingsgrundande bedömningar. Annan organisation kan arrangera bedömning om detta sanktionerats av FNH. Domare ska vara godkänd av FNH att döma Nordsvenska

Brukshästar. Domare utför bedömningen av hästarna och genomför en bedömning av hälsotillståndet, såvida inte veterinär anlitas.

32.1 Krav för deltagande

Visning av hästar för bedömning av exteriör och hälsotillstånd är öppen för hästar som är införda i FNH:s Grundstambok eller bilaga till denna.

32.2 Bedömningar

Hästens exteriör och rörelser skall bedömas och beskrivas i förhållande till hästens rasstandard och ålder. Bedömningen skall omfatta minst följande moment:

- rastyp
- huvud, hals, bål
- extremiteterna
- rörelser

Hästens identitet ska kontrolleras. I samband med exteriörbedömningen skall en bedömning av hälsotillståndet göras. Bedömningen skall omfatta allmän sundhet. Vid misstanke om defekt skall detta rapporteras till FNH.

Ett protokoll där genomförda bedömningar antecknas skall finnas för varje häst. Särskilt utmärkande egenskaper, både positiva och negativa, skall anges i protokollet. Protokollet skall undertecknas av domaren, samt innehålla dennes namn i klartext.

33 AVELSVÄRDERINGSBERÄTTIGADE HÄSTAR

Häst införd (registrerad) eller föl berättigade till införande i FNH:s grundstamboks avdelningar eller bilaga till stambok är avelsvärderingsberättigade enligt detta reglemente.

34 AVELSVÄRDERING AV STON

Avelsvärdering utförs utav avelsvärderingsnämnderna för ston. Ledamöterna ska ha goda kunskaper om avelsvärdering och ha goda kunskaper om den ras som de avelsvärderar.

34.1 Krav för deltagande

Stoet skall vara anmält och visas vid avelsvärdering för att kunna avelsvärderas. Avelsvärdering är öppen för ston som är införda eller berättigade till införande i Grundstambok och i tillämpliga fall bilaga till Grundstambok.

34.2 Individprövning av ston

Individprövning av ston omfattar härstamning, exteriör, hälsotillstånd och i förekommande fall prestationer.

34.2.1 Härstamning

Härstamningsbedömning skall utföras på basis av all tillgänglig officiell information om föräldrars och närbesläktade hästars egna meriter och deras avkommor.

34.2.2 Exteriör

Sker enligt § 32 i detta reglemente.

34.2.3 Prestationer och meriter

En hästs sammanvägda prestationer bedöms utifrån resultat från bruksprov eller officiella tävlingar, officiella utställningar, varvid hänsyn skall tas till ålder. Endast officiella resultat får ingå i bedömningen.

Skall anges i samband med anmälan till avelsvärdering.

34.2.4 Hälsotillstånd

Bedömningen av hälsotillståndet skall omfatta allmän sundhet. Vid misstanke om smittsam sjukdom, dålig hållbarhet eller ärftlig defekt kan hästen remitteras till veterinär. Alla avelsdjur skall kontrolleras och bedömas avseende defekter som anges i 3 § Statens jordbruksverks föreskrift (SJVFS 2009:28) om djurskyddskrav vid avelsarbete. Vid misstanke om nedärvning av defekter skall avelsvärderingsnämnden före beslut remittera ärendet till FNH för vidare utredning. För diagnos av vissa defekter kan röntgenundersökning krävas.

Denna bedömning kan ske vid visning enligt § 4 eller genom veterinärintyg.

Importerat sto eller sto som varit i avel och/eller betäckts utomlands skall CEM-testas i samband med ankomst till Sverige.

34.3 Avkommeprövning

I de fall avkommor finns skall dessa vägas in i avelsvärderingen. Endast officiella resultat skall räknas. Tävlingar och prov arrangerade och sanktionerade av FNH är officiella.

34.4 Avelsvärderingsbevis och avelsvärderingsbeslut

Ett avelsvärderingsbevis skall utfärdas av avelsvärderingsnämnden och innehålla följande uppgifter.

- identitetsnummer
- namn
- ras
- härstamning
- signalement
- uppfödare
- nuvarande ägare
- resultat av exteriörbedömning
- mått i förekommande fall
- prestationer i förekommande fall
- hälsotillstånd
- nedärvning av defekter i förekommande fall
- resultat från avkommeprövning i förekommande fall
- sammanfattande avelsvärde - kvalitetsklass

Beviset skall även innehålla uppgifter om utfärdare och plats och datum för beslut samt motivering av resultaten.

Ett skriftligt beslut med resultat från individprövningen och/eller avkommeprövningen samt avelsvärderingsbeviset i original skall tillsändas berörd stoägare omgående efter beslutet. Beslutet skall innehålla en motivering, datum för beslutet samt besked om hur överklagande till besvärdsnämnd kan ske. Ovan gäller även när nytt beslut om avelsvärdering fattats. En kopia av avelsvärderingsbeviset och avelsvärderingsbeslutet skall arkiveras hos FNH om ej annat avtalats.

34.5 Avelsvärdesklasser / Kvalitetsklasser

Beslut om avelsvärdesklass tas av avelsvärderingsnämnd.

Exteriöra besiktningar som utgör underlag för avelsvärderingsbeslutet kan vara såväl avelsvärderingsgrundande bedömningar och andra arrangemang enligt 9 § i detta reglemente eller besiktningar på sommarpremieringar § 10 i detta reglemente.

Ett avelssto kan tilldelas avelsvärdesklass vid lägst tre års ålder.

Avelsvärdesklasserna B, AB, baseras normalt på stoets egna meriter.

Normalt är avelsvärdeklasserna A och ELIT baserade på avkommornas resultat.

Rasvisa bestämmelser gäller inom dessa ramar för utdelande av avelsvärdeklass till avelsston.

Beslut om stamboksföring fattas av FNH på basis av uppnådd avelsvärdesklass.

Avelsvärderade ston tilldelas prisrosett enligt följande:

<u>Avelsvärdeklass</u>	<u>Rosett</u>
SUPERELIT	Blå-gul
ELIT	Blå-gul
A	Blå
AB	Gul
B	Röd

35 Dispensansökan

Premieringsförrättare, hästägare eller regional anordnare har möjlighet att söka dispens från regler enligt detta reglemente. Dispensansökningar skall ställas till FNH under adress:

Föreningen Nordsvenska Hästen
c/o Wallbom
Önnabo 1009
694 97 RÖNNESHYTTA

Dispensansökan skall vara kompletterad med de handlingar sökanden önskar åberopa samt vara undertecknad av den sökande.

Vid behandling av dispensärende äger FNH rätt att begära in kompletterande uppgifter. Det åligger FNH att behandla inkomna dispensärenden skyndsamt.

36 Överklagan av avelsvärderingsbeslut

Ett beslut om avelsvärdesklass får överklagas av den som beslutet angår.

Ett beslut överklagas skriftligt till FNH: s besvärnämnd. I skrivelsen skall klaganden ange vilket beslut som överklagas, den ändring i beslutet som han begär och de omständigheter han åberopar till stöd för sin begäran om ändring. Skrivelsen skall vara FNH tillhanda inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet. Inom FNH remitteras överklagan för yttrande till berörd premieringsförrättare samt vid behov även yttrande från veterinärmedicinskt och/eller genetiskt råd. FNH: s besvärnämnds beslut skall grunda sig på vad handlingarna innehåller och vad i övrigt framkommit i ärendet. FNH:s besvärnämnd är FNH:s sista beslutande instans i överklagningsärenden. Klaganden eller annan berörd skall underrättas om

innehållet i nämndens beslut och om hur detta ev kan överklagas till Statens Jordbruksverk. Besvärsnämndens handlingar skall omfatta själva överklagan samt till FNH inkomna remissyttranden.

Besvärsnämndens beslut kan överklagas hos SJV i de delar som berör Plan & Riktlinjer. I övrigt kan beslut endast överklagas hos besvärsnämnden.

37 Jäv

Förvaltningslagen (SFS 1986:223) § 11 och 12 gäller vid avelsvärdering av ston och bedömning av unghästar.

Förvaltningslagens regler beträffande jäv:

”11 § Den som skall handlägga ett ärende är jävig

1. om saken angår honom själv eller hans make, förälder, barn eller syskon eller någon annan närstående eller om ärendets utgång kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för honom själv eller någon närstående,
2. om han eller någon närstående är ställföreträdare för den som saken angår eller för någon som kan vänta synnerlig nytta eller skada av ärendets utgång,
3. om ärendet har väckts hos myndigheten genom överklagande eller underställning av en annan myndighets beslut eller på grund av tillsyn över en annan myndighet och han tidigare hos den andra myndigheten har deltagit i den slutliga handläggningen av ett ärende som rör saken,
4. om han har fört talan som ombud eller mot ersättning biträtt någon i saken, eller
5. om det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba för troendet till hans opartiskhet i ärendet.

Från jäv bortses när frågan om opartiskhet uppenbarligen saknar betydelse.

12 § Den som är jävig får inte handlägga ärendet. Han får dock vidta åtgärder som inte någon annan kan vidta utan olägligt uppskov.

Exempelvis föreligger jäv då:

- Domare, dennes make/maka/sambo eller dennes nära släkting (föräldrar, barn eller syskon) ägt, tränat eller under längre tid haft aktuell häst uppstallad.
- Domare under de senaste 5 åren varit ägare till aktuell hästs far eller mor.
- Domare anser sig själv jävig.

Den som känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv mot honom, skall självmant ge det till känna.”

38 Regler för officiella utställningar och andra arrangemang, vars resultat skall tillgodoräknas vid avelsvärdering

Utställning eller annat arrangemang

FNH kan arrangera avelsvärderingsgrundande bedömningar. Annan organisation kan arrangera bedömning om detta sanktionerats av FNH. Domare ska vara godkänd av FNH att döma Nordsvenska Brukshästar. Domare utför bedömningen av hästarna och genomför en bedömning av hälsotillståndet, såvida inte veterinär anlitas.

Visning av hästar för bedömning av exteriör och hälsotillstånd är öppen för hästar som är införda i FNH:s Grundstambok eller bilaga till denna.

Bedömning kan utföras av minst en med rasen och gällande svenska regler väl förtrogen svensk rasdomare, godkänd av FNH. Annan utländsk domare kan endast döma tillsammans med godkänd

svensk domare. Endast när svensk domare deltar i bedömningen kan poängsättning ske och denne har då ansvaret därför.

Förvaltningslagens regler beträffande jäv gäller för domare.

Anmälan om tid, plats och domare skall göras till FNH:s kansli senast den 1 april, därvid propositioner bör bifogas. Görs förändring av ursprungliga bestämmelser skall detta genast anmälas.

38.1 Propositioner

Propositioner skall i god tid före arrangemanget upprättas av arrangören och på lämpligt sätt offentliggöras. De skall ange tid, plats, klasser, huvudansvarig, anmälningsmottagare, anmälningstidens utgång, anmälnings- och ev startavgift och domare.

Berättigad att delta är envar med häst som är registrerad i FNH:s stambok och för vilken det finnes klass. Arrangören har rätt att uppställa som villkor att ägaren antingen är medlem i arrangörsföreningen eller erlägger av arrangören fastställd särskild deltagaravgift för icke medlem.

Propositionen skall innehålla upplysning att ingen äger rätt att delta i arrangemanget med häst där domare är jävig enligt punkt 37.

38.2 Klasser

Arrangemanget skall uppdelas i olika klasser med hänsyn till kön och ålder.

38.3 Bedömning

Efter bedömning av varje klass skall de deltagande rangeras, varefter muntlig kritik lämnas med angivande placering i klass I, II eller III eller andra belöningar samt ev. poängsättning.

Över bedömningen skall upprättas skriftlig handling, undertecknad av domare och/eller ringsekreterare. Placering som BIS och res BIS (eller BIM) skall särskilt anges. En kopia av denna handling skall senast vid utställningens avslutning eller senast 21 dagar därefter tillställas ägaren eller dennes företrädare.

38.4 Resultatredovisning

Resultatet från arrangemanget skall av arrangören senast inom 2 månader rapporteras in i "Blå Basen".

39 Regler för sommarpremieringar

FNH är ansluten till Svenska Hästavelsförbundets sommarpremieringssystem och vi hänvisar till avtal med SH för gällande Sto- och Unghästreglemente. Sommarpremieringssystemet ligger till grund för FNH:s avelsvärdering.

40 Regler för ston av Nordsvensk Brukshäst

Vid prestationsprovet (körprov) får stångbett användas.

Godkända färger

Brun, svartbrun, svart, fux, gulbrun, gulsvarbrun, gulsvar, isabell samt blacka varianter av dessa färger. Avblekbar skimmel om färgen kan härledas till den sk" blåfärgen" i Norge.

Hälsotillstånd

Om premieringsförrättaren misstänker man- och svansskorv skall detta noteras i exteriörbedömningsprotokollet.

Diplom

Utdelas till sto som vid 3 års ålder erhållit minst 40 poäng exteriört, ingen delpoäng under 7.

Värdebokstav B

- Stoet är lägst 4 år gammal med minst en levande avkomma som kan intas i grundstambok avd I.
- Om stoet är högst 10 år skall lägst 34 poäng exteriört, ingen delpoäng under 5, ha uppnåtts vid premieringstillfället. Äldre ston skall bedömas vara av lägst motsvarande kvalitet om de ej poängbedöms vid premieringstillfället.
- Stoet har visats med föl av godtagbar kvalitet vid sidan, eller att hon lämnat äldre avkomma som kan intas i grundstambok avd I visad vid samma tillfälle ,eller veterinärintyg om levande avkomma, eller intyg om äldre avkommas meriter vid tidigare premiering, tävling eller dylikt.
- Ston skall mätas avseende mankhöjd, bröstomfång, framknäomfång och framskenbredd.

Godkänt körprov skall avläggas vid avelsvärderingstillfället oavsett tidigare avlagda körprov.

Värdebokstav AB

Stoet skall uppfylla minimikraven för värdebokstav B och ha erhållit lägst 38 poäng exteriört samt uppfylla något av följande villkor:

- Sto som tilldelas 38 poäng eller mer i samband med att godkänt prov för KBI genomförts kan erhålla AB vid stamboksföring.
- Sto som stamboksförts med lägst 38 poäng och tilldelats värdeklass B kan senare höja sig från B till AB genom i anmälan styrkta tävlingsmeriter.
- Ej tidigare premierat sto med lägst 38 poäng vid avelsvärderingstillfället kan, genom i anmälan styrkta tävlingsmeriter, erhålla AB.
- Övergångsvis skall ston födda -97 eller tidigare och som erhållit diplom och därvid avlagt körprov tilldelas avelsvärdesklass AB.

Godkänt körprov skall avläggas vid avelsvärderingstillfället oavsett tidigare avlagda körprov.

Värdebokstav A

Stoet skall uppfylla kraven för värdebokstav B samt

- ha lämnat minst fem levande födda föl av god exteriör beskaffenhet.
- Bedömda avkommor skall ha för rasen stamboksberättigad härstamning.
- Stoet skall uppnå minst 70 avkommepoäng, varav två avkommor med lägst 20 poäng, alternativt en avkomma med 50 poäng.

Värdebokstav ELIT (kan utdelas postumt senast tre år efter stoets död)

Stoet skall uppfylla kraven för värdebokstav A samt

- ha minst 6 levande födda föl av god beskaffenhet
- bedömda avkommor skall ha för rasen stamboksberättigad härstamning
- stoet skall uppnå minst 120 avkommepoäng, varav minst två avkommor med 30 poäng och två avkommor med 20 poäng alternativt
- 120 avkommepoäng, varav tre avkommor erhållit 30 poäng
- 120 avkommepoäng, varav en avkomma erhållit 50 poäng och två med lägst 20 poäng
- 120 avkommepoäng, varav två erhållit 50 poäng.

Värdebokstav SUPERELIT (kan utdelas postumt senast tre år efter stoets död)

Stoet skall uppfylla kraven för värdebokstav ELIT samt

- skall ha lämnat minst 7 avkommor, med minst 30 avkommepoäng vardera.

Poängskala – avkommepoäng

Vid poängberäkning får varje avkomma endast räknas en gång.

10 poäng

- levande föl

20 poäng

- vara införd i Riksstambok med minst 37 poäng exteriört
- för rasen godkänt körbarhetsintyg samt minst 37 poäng exteriört vid KBI-tillfället
- erhållit lägst 38 poäng exteriört vid tre års ålder
- genomfört kör- plöjnings- eller skogskörningstävling i distrikts-, mästerskapsklass eller vid regional körtävling.

30 poäng

- diplomsto
- AB eller A-premierat sto
- genomfört kör- plöjnings- eller skogskörningstävling i lägst nationell mästarklass och erhållit lägst 38 poäng exteriört vid lägst tre års ålder

50 poäng

- hingst införd i Riksstambok
- ELIT-premierat sto

Avelsvärderingsbeslut

Beslut om avelsvärdesklass tas av avelsvärderingsnämnden.

Tävlingsmeriter

- Genomfört kör- plöjnings- eller skogskörningstävling i distrikts-, mästerskapsklass eller vid regional körtävling.